

Metody diagnozy intelektu dzieci i młodzieży

Methods of intelligence assessment in children and adolescents

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok IV / Semestr VIII
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Ćwiczenia	30	16	5	Zaliczenie na ocenę	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	60	74			
Ogółem	125	125			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z zasadami, procedurami i standardami psychometrycznej oceny inteligencji dzieci i młodzieży.
2.	Przedstawienie studentom głównych metod pomiaru inteligencji stosowanych w kontekście polskim i międzynarodowym.
3.	Przekazanie studentom umiejętności integrowania danych ze zróżnicowanych źródeł w kontekście oceny inteligencji dzieci i młodzieży.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie modele i procesy rozwoju inteligencji dzieci i młodzieży, ich potencjalne zaburzenia, oraz psychologiczne i społeczne korelaty tego rozwoju.	PS_WG06_Mgr PS_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów.
W2	Student zna i rozumie psychometryczne koncepcje związane z pomiarem inteligencji, ze szczególnym nastawieniem na pojęcie trafności, standaryzacji i norm.	PS_WG04_Mgr PS_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów.
W3	Student zna i rozumie przeznaczenie, strukturę i charakterystyki najbardziej popularnych miar inteligencji dzieci i młodzieży.	PS_WG09_Mgr PS_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia w trakcie zajęć (symulowane stosowanie testów, obliczanie i interpretacja wyników).

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi zaplanować proces psychometrycznej diagnozy inteligencji dziecka lub adolescenta pod kątem specyficznego celu.	PS_UW02_Mgr PS_UW04_Mgr PS_UO01_Mgr	Kolokwium pisemne.
U2	Student potrafi prawidłowo i etycznie przeprowadzić badanie podstawowymi testami inteligencji przeznaczonymi do użytku z dzieci i/lub młodzieżą.	PS_UW04_Mgr PS_UW08_Mgr	Ćwiczenia w trakcie zajęć (symulowane stosowanie testów, obliczanie i interpretacja wyników, tworzenie raportu zbiorczego).
U3	Student potrafi wykorzystać dane empiryczne oraz informacje jakościowe ze zróżnicowanych źródeł do przygotowania kompleksowej oceny inteligencji dzieci i/lub młodzieży.	PS_UW02_Mgr PS_UW09_Mgr PS_UW08_Mgr	Ćwiczenia w trakcie zajęć (symulowane stosowanie testów, obliczanie i interpretacja wyników, tworzenie raportu zbiorczego).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do trafnego i etycznego stosowania narzędzi psychometrycznego pomiaru inteligencji, mając na uwadze ograniczenia możliwości wnioskowania na podstawie ich wyników.	PS_KR01_Mgr PS_KR02_Mgr	Analiza przypadków i przykładów, aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K2	Student jest gotów do przyjęcia akceptującej i wyrozumiałej postawy względem dzieci i młodzieży cierpiących na zaburzenia rozwojowe i doświadczających trudności w uczeniu się.	PS_KO05_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K3	Student jest gotów do dysseminacji trafnej i rzetelnej wiedzy dotyczącej inteligencji, rozwoju poznawczego oraz pomiaru inteligencji, ze szczególnym nastawieniem na trafne reprezentowanie charakteru psychometrycznego pomiaru inteligencji.	PS_KO01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Inteligencja w perspektywie rozwojowej. Stadia i mechanizmy rozwoju, czynniki wpływające na rozwój poznawczy, współczesne czynnikowe modele inteligencji w kontekście dzieci i młodzieży.	3	2
2.	Normy rozwojowe i narodowe w pomiarze inteligencji dzieci i młodzieży. Znaczenie norm dla interpretacji wyników. Reprezentatywność i aktualność dostępnych norm.	3	2
3.	Testy inteligencji dzieci: Test Matryc Ravena w wersji kolorowej; Test Inteligencji Niewerbalnej TONI-4; skala IDS-2; Skala Inteligencji Stanford-Binet 5. Prezentacja i charakterystyka narzędzi; mierzone procesy i czynniki. Obliczanie i interpretacja wyników.	5	2
4.	Integracja danych, interpretacja wyników testów psychometrycznych i sporządzanie raportu jako proces testowania hipotez. Źródła danych, istotne czynniki psychologiczne i społeczne w procesie oceny inteligencji indywidualnej jednostki. Studia przypadków, ćwiczenia.	5	2
5.	Pomiar uwagi i pamięci u dzieci i młodzieży. Komputerowe testy <i>continuous performance test</i> , Attention Network Test. Skale samoopisowe problemów z uwagą w kontekście ADHD: Child Behavior Checklist, Youth Self-Report. Prezentacja, ćwiczenia stosowania i liczenia wyników. Możliwości generalizacji wyników	4	2
6.	Dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia, trudności w uczeniu się – definicje, dane epidemiologiczne, dane dotyczące wieku rozpoznania, podstawy neuropsychologiczne. Rola psychologa w procesie diagnozy i wsparcia dziecka doświadczającego trudności w uczeniu się.	3	2
7.	Specyficzne zaburzenia językowe (SLI). Definicja, objawy, dane epidemiologiczne, wiek i fazy rozwojowe występowania zaburzenia. Proces diagnozy SLI – testy inteligencji werbalnej, Test Rozwoju Językowego, testy powtarzania zdań (SRep). Prezentacja testów, ćwiczenia stosowania i obliczania wyników.	5	2
8.	Rozpoznawanie szczególnych uzdolnień intelektualnych. Koncepcja uzdolnienia (<i>giftedness</i>). Proces rozpoznania uzdolnienia: porównanie do norm, pomiar osiągnięć vs. potencjału, uwzględnienie czynników psychospołecznych. Analiza przypadków, ćwiczenia.	2	2
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny, analiza przypadków i przykładów, ćwiczenia indywidualne i grupowe, symulacje, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Ćwiczenia
Kolokwium	50

Wykonanie ćwiczeń podczas zajęć	25
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	25
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	30	40
2.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	10	14
3.	Przygotowanie do kolokwium	20	20
Razem		60	74

Literatura obowiązkowa

1.	Gauvain, M. (2022). <i>Cognitive development in infancy and childhood</i> . Cambridge University Press.
2.	Kostka-Szymańska, M., Krasowicz-Kupis, G. (2022). <i>Ocena rozwoju intelektualnego dzieci z wybranymi zaburzeniami neurorozwojowymi. Podręcznik dla studentów i praktyków</i> . UMCS.
3.	Von Tetzchner, S. (2023). <i>Typical and atypical child and adolescent development 4. Cognition, intelligence, and learning</i> . Routledge.

Literatura uzupełniająca

1.	Bednarek, D., Bednarek, H. (2023). <i>Psychologia edukacyjna</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
2.	Strelau, J. (2015). <i>Różnice indywidualne. Historia – determinanty – zastosowania</i> . Wydawnictwo Naukowe Scholar.
3.	Hogan, T. P. (2019). <i>Psychological testing: A practical introduction</i> . Wiley Blackwell.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	